

АНАЛІЗ ОБОРОННОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Гришко М. П., ст. (гр. УК-81мп, ФММ КПІ ім. Ігоря Сікорського)

Анотація: Проводиться аналіз оборонного бюджету України, та аналізуються оборонні бюджети світових країн які становлять трохи більше половини списку членів ООН, але забезпечують близько 99% світових витрат на оборону.

Ключові слова: безпека, цивільний захист, оборонний бюджет, світові витрати.

Abstract: An analysis of the defense budget of Ukraine is being conducted, and defense budgets of the world's countries are analyzed which account for more than half of the list of members of the United Nations, but provide about 99% of the world's defense expenditures.

Keywords: security, civil defense, defense budget, world spending.

Проблеми захисту населення та територій від ситуацій які носять природний і техногенний характер, а також які можуть виникати при веденні військових дій набуває все більшої актуальності. В умовах реалії подій які склались впродовж десятилітнього періоду на території України свідчить про те, що цивільна оборона має захищати мирне населення від будь яких негаразд.

Але подія яка склалась в жовтні 2018 року в Ічне, ще раз нам показала, що країна не готова до захисту своїх громадян. Це вже четвертий випадок на складах з боєприпасами. Держава має збитки на мільярди доларів, а це гроші платників податків.

Цивільна оборона – система заходів щодо захисту людей і матеріальних цінностей у разі військових дій, стихійних лих або техногенних катастроф, а також підготовка таких заходів [1].

Статті 1 Кодексу цивільного захисту України говорить що, Кодекс цивільного захисту України регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження органів державної влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності [2].

Гроші, які йдуть в державі на витрати оборони є закритою інформацією не тільки у нас в країні, а в інших світових державах.

Гонка озброєнь триває – військові бюджети світових держав зростають. Світові витрати на оборону в 2018 році б'ють рекорд в порівнянні з 2010 роком і складають 1, 67 трильйонів доларів.

Лідерами стають такі держави як США, Східна Європа і Близький Схід. Військові витрати Росії скоротяться через економічні проблеми, кажуть експерти (див. табл. 1).

Таблиця 1

Топ-20 країн за військовими витратами

№	2016 р		№	2017 р	
	Держава	\$ млрд.		Держава	\$ млрд.
1	США	636, 2	1	США	642,9
2	Китай	182,5	2	Китай	192,5
3	Індія	52,7	3	Індія	52,4
4	Росія	52,3	4	Великобританія	51,2
5	Великобританія	50,5	5	Саудівська Аравія	50,9
6	Саудівська Аравія	50,0	6	Росія	47,0
7	Японія	46,9	7	Франція	45,6
8	Франція	45,6	8	Японія	44,5
9	Німеччина	35,4	9	Німеччина	37,5
10	Південна Корея	33,6	10	Південна Корея	34,7
11	Австралія	27,6	11	Бразилія	28,9
12	Бразилія	25,7	12	Австралія	28,9
13	Італія	23,1	13	Італія	23,1
14	ОАЕ	18,7	14	ОАЕ	19,8
15	Канада	14,7	15	Іран	16,3
16	Тайвань	14,2	16	Канада	15,0
17	Ізраїль	14,2	17	Ізраїль	15,0
18	Іран	13,7	18	Тайвань	13,8
19	Туреччина	12,9	19	Туреччина	12,1
20	Іспанія	10,9	20	Пакистан	11,1

Джерело: Jane's Defense Budgets Report.

Витрати які призначені на цивільну оборону регулюються Стратегією національної безпеки і Концепцією розвитку сектора безпеки і оборони України. Кошти спрямовані на оборону повинні складати не менше 5% від валового внутрішнього продукту.

Показник для країн НАТО становить 2%. Але, в Україні військовий бюджет не завжди виконується на 100%. Оскільки велика частина оборонних витрат йде на забезпечення особового складу, а фінансування витрат на технічну озброєність йшло за залишковим принципом [3]. Щоб розуміти, наскільки український оборонний бюджет відрізняється від будь-якого іншого, треба його порівняти з бюджетами інших країн. Державні витрати України на оборону (в млн. гривень в поточних цінах) за даними Міністерства фінансів України за останні 11 років (2007-2017 рр.) представлені в таблиці 2 нижче:

Таблиця 2

Державні витрати України на оборону за 2007-2017 рр.

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 закон	2017 9 міс	2017 год оцінка
9417	11733	9663	11347	13242	14487	14844	27366	52016	59359	76958	45310	60413

Джерело: Міністерство фінансів України.

Далі виконується розрахунок на підставі таблиці 1, та порівнюються з аналогічними показниками інших країн. Результати відповідних розрахунків представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

Державні витрати України на оборону в 2007-2017 рр.

Показник н/ роки	У млн. грн. в поточних цінах	У % до ВВП	У млн. грн. в цінах 2007 р.	Індекс росту в цінах 2007 р.	Темпи приросту в цінах 2007 р. в % до поперед. року	У млрд. дол. США	Темпи приросту в дол. США в % до поперед. року
2007	9417	1.31	9417	100.0		1.865	
2008	11733	1.24	9094	96.6	-3.4	2.229	19.5
2009	9663	1.06	6650	70.6	-26.9	1.240	-44.4
2010	11347	1.05	6869	72.9	3.3	1.430	15.3
2011	13242	1.01	7020	74.5	2.2	1.662	16.2
2012	14487	1.03	7124	75.7	1.5	1.812	9.0
2013	14844	1.02	6997	74.3	-1.8	1.819	0.4
2014	27366	1.75	11128	118.2	59.1	2.282	25.4
2015	52016	2.63	15231	161.7	36.9	2.379	4.2
2016	59359	2.49	14838	157.6	-2.6	2.323	-2.3
2017 закон	76958	2.72	16512	175.4	11.3	2.827	21.7
2017 9 міс	45310	2.13	10079	107.0	-32.1	1.690	-27.2
2017 річна оцінка	60413	2.13	12962	137.7	-12.6	2.219	-4.5

Джерело: розрахунок за даними Міністерства фінансів України та Державної служби статистики України.

З таблиці 3 видно, що витрати на оборону за 2017 рік складуть понад 60 млрд. грн., але це буде нижче ніж у 2016 році. Всі останні роки державні витрати в Україні на оборону поступаються витратам на безпеку.

В Україні потрібно на законодавчому рівні зробити методологію бюджетування сфери оборони, щоб вона була прозорою та забезпечувала законне й ефективне використання бюджетних коштів які підуть на матеріально-технічне забезпечення, та на відшкодування мирному населенню які втратили майно внаслідок дій Збройних Сил України.

Висновки. Оборонний бюджет України не є збалансованим – велика його частина йде на забезпечення особового складу, що фактично не дає розвитку на модернізацію цієї інфраструктури.

1. Фінансування закупівлі нового озброєння, яке буде вироблятися на території України, тобто бюджетні гроші будуть працювати на українську економіку.

2. Постійний моніторинг використання бюджетних коштів, якими фінансується цивільна оборона.

Науковий керівник: Землянська О. В., ст. викл. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського)

Література

1. Міхеєв Ю. В. Цивільний захист: навч. посіб. / Ю. В. Міхеєв, Н. А. Праховнік, О. В. Землянська – Київ : Основа, 2014. – електронне видання. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/18966>.

2. Кодекс цивільного захисту України № 5403-VI від 02.10.2012 р. (поточна редакція – 05.10.2016 р.) – <http://search.ligazakon.ua>.

3. Цивільна оборона: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. П. Депутат, І. В. Коваленко, І. С. Мужик; ред.: В. С. Франчук; Курси цив. оборони Львів. обл. держадмін. — Л. : Афіша, 2000. — 334 с. — Бібліогр.: 24 назв.